

צילום: עוזי פורת

יוצרים ערך מוסף

הם מאמינים בצמצום הפרוגרמה האדריכלית, שואבים השראה מהגיאוגרפיה ומחומרי הבנייה המקומיים ושואפים לבטא בפרויקטים שלהם ערכים קהילתיים, שיתופיים ומשפחתיים. שיחה אישית עם זוג האדריכלים **תמר יעקבס ואושרי יניב | רווית הררי**

בני הזוג תמר יעקבס ואושרי יניב הכירו כשלמדו אדריכלות בלונדון, והפכו לזוג כבר בשנת הלימודים הראשונה. עם סיום לימודיהם נשארו בלונדון כמה שנים, שבמהלכן התנסו בעבודה במשרדי אדריכלות בינלאומיים גדולים, שם רכשו סטנדרטים גבוהים וקפדניים של עבודה המלווים אותם עד היום. עם שובם ארצה פתחו השניים משרד עצמאי, המתמחה בבנייה פרטית, ציבורית ומסחרית.

מהם העקרונות המנחים את עבודתכם?
 "חשוב לנו להיות ורסטיליים ומגוונים. אנחנו יכולים לתכנן דירות יוקרה בסטנדרטים הכי גבוהים, פרויקטים מסחריים גדולים וגם פרויקטים חברתיים

בתקציבים צנועים כמו מקלט לנשים מוכות. כלי קשר לגודל הפרויקט, תמיד נחשוב על מקומם של האנשים במבנה וניקח בחשבון את קנה המידה שלהם. אנחנו לא מאמינים בפרויקטים מגלומניים ונימנע מפרויקטים גרנדיוזיים ומנקרי עיניים. הבתים שלנו מאופקים ומוצנעים מבחון. את הבית הפרטי שלנו, למשל, אי אפשר לראות כלל מהרחוב. עם זאת, המבנים שאנחנו מתכננים אמנם פשוטים וישרי קווים, אבל אינם מינימליסטיים. אנחנו לא מנסים לייצר מינימליזם, כי אם צמצום. מינימליזם יכול להיות בזבזני מאוד, ואילו אנו מנסים לצמצם ולנקות מהפרוגרמה את כל מה שלא צריך.

"כל פרויקט שלנו מותאם לאדם ולמקום, וחשוב

א שביל פנימי בבית ברמת גן שנוצר באמצעות ערוגת צמחים שנחצבה ברצפה וחלון סקויליית מוארך בתקרת החלון מחדיר לבית אור יום ויוצר מופע הצללות המשתנה לאורך כל שעות היממה

א גינה פנימית בבית באבן יהודה, המוקף גם בחצר רחבה, מוקמה דווקא באזור חדרי השינה והרחצה וממקסמת את פוטנציאל ההנאה מנוף ירוק ומאור יום גם באזורים הפרטיים ביותר בבית

לנו לדייק בהתאמתו למרחב שבו הוא נמצא ולמאפייניו הגיאוגרפיים. אנחנו מתעניינים בבנייה ורניקולרית - בנייה מקומית מסורתית המתבססת על התרבות והחומרים של המקום - ושואבים ממנה השראה. בבניין שאנו מתכננים כעת בחיפה, למשל, התבקשנו לחפות את הבניין באבן מיובאת, אבל אנו מעדיפים לעבוד עם טיח ומוצרים מהתעשייה המקומית המתאימים יותר לאזור מישור החוף, משום שאנו מאמינים שהבניין צריך להתאים לתנאי האקלים ולגיאוגרפיה המקומיים. אנחנו חושבים שבמקום כמו ישראל, המתאפיין באור יום נהדר, קרקע פורייה ואוויר מהים - צריך להביא את המאפיינים האלה לידי ביטוי באדריכלות, ולכן אנחנו מקדישים תשומת לב רבה להחדרת אור יום טבעי רב ככל האפשר למבנה לצד צמחייה ירוקה. לכן רבים מהפרויקטים שלנו כוללים חצרות פנימיות. מודל החצר הפנימית נפוץ בחברות מסורתיות, בעיקר מהמזרח הקרוב והרחוק, ומשמש עבורנו השראה. למשל, במעון לנשים מוכות שתכננו לאחרונה באזור המרכז (והתבשרנו שהגיע לשלב הגמר בתחרות האדריכלות הבינלאומית World Architecture Festival בכרלין), החלטנו לבנות מעין כפר שבו

צילום: יואב גורין

תעודת זהות

יעקבס-יניב אדריכלים

שם: תמר יעקבס (45), אושרי יניב (43)
סטטוס: נשואים + 2
לימודים: בוגרי בית הספר לאדריכלות AA בלונדון
ניסיון מקצועי: תמר - זאהה חדיד אדריכלים
 אושרי - אדריכל דייוויד צ'יפרפילד, ווילקינסון אייר
jacobs-yaniv.com

לכל משפחה יש יחידת דיור נפרדת, אבל לא מבודדת. יצרנו מבנה סביב חצר פנימית שמחדירה אליו אור יום, ויוצרת גינה מוצלת המעודדת מפגשים וחיי קהילה. החצר מתפקדת כלב הפועם של המקום, וגן ירוק נשקף מכל חלל במבנה. היא מאפשרת להחדיר את החוץ פנימה בצורה שמרגישה בטוחה, שכן המגורים המוגנים אינם יכולים להכיל חלונות הפונים לרחוב. בהיקפי הבניין יצרנו מעברים מוצלים באמצעות פרגולה מעץ החובקת את החצר הפנימית, ויוצרת מרחב ביניים מוצל שבין פנים לחוץ. "צמחייה ואור יום חשובים לנו גם בפרויקטים למגורים, וחצרות פנימיות מופיעות אצלנו גם בבתי פרטיים לצד משחקים צורניים והנרדסים עם גגות המבנים כדי להכניס פנימה עוד אור יום. בבית ברמת גן, למשל, יצרנו מעין שביל פנימי שבתוכו ניטעו צמחים בערוגות שנחצבו ברצפה. מעליו יצרנו חלונות סקויליית מאורכים בגג, המחדירים אור יום אל ערוגות הצמחים. משוכת הצמחייה ואור היום מפרקת את הקובייה האדריכלית הסטרילית, ויוצרת הפרדה מעניינת בין האזורים הציבוריים והפרטיים. האור במרכז הבית משתנה לאורך שעות היממה, ויוצר משהו דינמי, חי".

צילום: עמית גרן

הדמייה: סטודיו טורו

מעון לנשים מוכות במרכז הארץ נבנה ככפר של יחידות דיור נפרדות סביב חצר פנימית משותפת, המחדירה אור יום לכל הדירות ומעודדת מפגשים חברתיים וחיי קהילה

קצרים

עם תמר יעקבס ואשרי יניב

הכי יפה במקצוע תמר: "היכולת להגשים לאנשים חלומות. הכי כיף לשמוע על לקוח שלא רוצה לצאת לעבודה מרוב שהוא נהנה לשהות בבית שתכננו עבורו". **אשרי:** "הסיפוק מלראות את הבניין שתכננו נבנה".

פרויקט אדריכלי מוערך בארץ תמר: "מוזיאון וילפריד ישראל בקיבוץ הזורע שנוסד ב-1951 ומתפרש על מדשאה רחבה בצורה מושלמת. המבנה הנמוך והפתוח תוכנן כמערך של חללים החובקים חצר פנימית, ויש בו מעברים זהירים בין פנים לחוץ ובין מפלסים שונים". **אשרי:** "שכונת רמות דניה בירושלים, בתכנון אדריכל שמעון שפירא משנות ה-70. זוהי אסופת בתים שמתנהגת כמו כפר, כי המרחבים החיצוניים והמעברים בין המבנים הם חלק בלתי נפרד מהתכנון".

טיפ למי ששוקל ללמוד אדריכלות תמר: "לראות מה שיותר עולם". **אשרי:** "זה מקצוע שחייבים לחיות אותו עד הסוף. מי שרק מחפש עבודה - זה לא המקצוע בשבילו/ה".

פרויקט שהיית רוצה לעשות וטרם עשית תמר: "גן ילדים. מעניין אותי לעסוק בקנה מידה אדריכלי קטן שמתאים לילדים, ולהשפיע על תחושות באמצעות עיצוב החלל בשלב כה מוקדם של החיים". **אשרי:** "אולם קונצרטים. יש המון הקבלה בין מוזיקה לאדריכלות, וזה איחוד של השניים".

מה היית אם לא היית אדריכל? תמר: "ממציאת בשמים". **אשרי:** "רופא".

צילום: יואב גורין

הרעיון הזה באמצעות תכנון קונסטרוקציה מסיבית מברזל חשוף, שמטרתה לשאת מספר רב של רצועות TRX של המתעמלים. החלל הגבוה והמרשים היה אולם אירועים מצועצע לפני השיפוץ, ואנחנו בחרנו לחשוף בו את הבלוקים המקוריים שהסתתרו מאחורי חיפויי הגבס ולהותירם חשופים. החומריות כאן משדרת What You See Is What You Get, וכן עוצמה וחשיפה של השלה. בבית שתכננו ברמת גן, שבו הסרנו את העמודים התומכים מחלל האירוח כדי לייצר חלל פתוח ורחב ידיים, נאלצנו לצקת קורות בטון עבות וחזקות במיוחד בתקרה. הפתרון ההנדסי הפך לאלמנט עיצובי שכן בחרנו להותיר את קורות הבטון חשופות, ולהדגיש את המקצב המעניין שהן יוצרות על התקרה. לא זו בלבד שהן בולטות בצבען האפור על רקע התקרה הלבנה, הן גם ממשיכות אל מחוץ לבית כפרגולה הבנויה".

▲ (למעלה) מפלסי ביניים בבית באבן יהודה הנמצא על גבעה מפצלים כל אחת מהקומות לשתיים, ובכך מורידים את הבית אל הקרקע ומייצרים בו פרופורציות נכונות יותר

▲ בית באבן יהודה שבו מכל חדרי השנה יש יציאה אל הבריכה המשותפת מדגים את רעיון המשפחה כקהילה וזרימה ללא חציצות בין פנים לחוץ

יותר מדרך אחת להגיע ממקום למקום; או נוטים לתכנן מרחבי ביניים, גם בין פנים לחוץ וגם בין קומות שונות. כמו כן, אנחנו מאוד מבינים תהליכי בנייה ושואבים השראה, רעיונות ודעות גם מתהליכי עבודה של בעלי מקצוע שונים. חשוב לנו להבין איך הדברים עובדים, ותהליכי הבנייה משפיעים אצלנו לפעמים על התכנון".

מה מאפיין את החומרים שאתם בוחרים?

"אנחנו אוהבים חומרים טבעיים, ובעיקר גולמיים, כמו אבן, ברזל, עץ והרכה בטון שעומדים במבחן הזמן. האדריכל הבריטי הנודע ג'ון סואן שפעל באנגליה במאות 18-19 אמר שעל הבניין להיות יפה גם כשהפוך לשריד ארכיאולוגי ברבות השנים. כלומר, השלד החומרי שלו צריך להיות עוצמתי, ולכן אנחנו שואפים לחומריות גולמית ועוצמתית הנובעת קודם כל משלד המבנה. ביתנו הפרטי, למשל, בנוי כולו מבטון ומבלוקים לא מטווחים. נוסף על כך, מתוך דבקות בעקרון הצמצום, אנו שואפים לשילוב של כמה שפחות חומרים בכל פרויקט. בסטודיו לפילאטיס של השחינית הפאראלימפית קרן לייבוויץ' בכפר סבא, המשרת אוכלוסייה עם מגבלות מוטוריות, שאבנו השראה חומרית ורעיונית משם הסטודיו: Power House (הפרויקט התפרסם בגיליון מרץ 2015). זהו מושג בפילאטיס שמתאים גם לרעיונות האדריכליים שלנו: שלד חזק ויציב המשדר את העוצמות שלו כלפי חוץ. מימשנו את

מהם מקורות ההשראה שלכם?

"כאמור, הגיאוגרפיה המקומית ובנייה מסורתית המיוחדת למקום משמשים עבורנו כמקור השראה. אנחנו מוקסמים מהאדריכלות קיבוצים של פעם. יש בה קנה מידה לא בזבזני, שילוב עם החיים בחוץ וחומריות גולמית, פשוטה ואדמתית - כמו למשל, שימוש רב בבטון ובבלוקים חשופים. רעיונות ממנה משמשים כהשראה לפרויקטים שלנו. למשל, האופן שבו רוח העיצוב והחומריות של הבית משתקפת גם בעיצוב המרחב החיצוני שלו.

בבית ברמת גן עיצבנו גוף תאורה חיצוני המתפקד גם כחומת בטון קטנה, המחלקת את החצר לפונקציות שונות: הכניסה לבית מצדה האחד, ויציאת השירות לחצר מעברה השני. נוסף על כך, אנו שואפים לבטא ערכים קהילתיים, שיתופיים ומשפחתיים באדריכלות שלנו, כפי שמבטא מודל החצרות הפנימיות למשל. המשפחה

מעניינת אותנו גם כקבוצה וגם כגוף יחיד, ואנו ערים להתפתחות המשפחה, ליחסים בתוכה ולשינויים שהיא עוברת עם השנים. לכן הצורך לייצר מרחבים פרטיים לצד מרחבי התכנסות משותפים מנחה אותנו ברבים מהפרויקטים שלנו. בית שתכננו באבן יהודה חובק חצר פנימית בצורת רי"ש, כך שלכל אחד מבני המשפחה יש אפשרות לצאת מחדרו הפרטי אל החצר המשותפת. אנחנו מנסים להתאים את האדריכלות שלנו למצבים מורכבים ודינמיים, מצבי ביניים, כמו בחיים. למשל, אנחנו אוהבים לתכנן בפרויקטים שלנו

"אנחנו לא מנסים לייצר מינימליזם, כי אם צמצום. מינימליזם יכול להיות בזבזני מאוד, ואילו אנו מנסים לצמצם ולנקות מהפרוגרמה את כל מה שלא צריך"